**DOSAR NR. 4-151/2024 /4-24132927-38-4-21112024/**
**Baltag Mariana - art. 63 alin. (2) Cod contravențional**

# H O T Ă R Â R E
# ÎN NUMELE LEGII

20 ianuarie 2025 or.Telenești

**JUDECĂTORIA ORHEI (SEDIUL TELENEȘTI)**

Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecător – Gheorghe Ciobanu
Grefier – Rodica Negruță
*Cu participarea:*
Agentului constatator din cadrul IP Telenești – Anatolie Chochiros

*În lipsa:*
Persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional – Baltag Mariana

examinând în ședință de judecată publică, în limba română, cauza contravențională pornită în baza Procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 334245 din 19.11.2024, perfectat de către agentul constatator din cadrul IP Telenești, Anatolie Chochiros, pe faptul comiterii contravenției prevăzută de art.63 alin. (2) Cod contravențional de către Baltag Mariana, născută la *****, cetățean al Republicii Moldova, IDNP *****, trei copii minori la întreținere, domiciliată în satul *****, instanța de judecată,-

## A C O N S T A T A T :

1. La 21 noiembrie 2024, în Secția de evidență și documentare procesuală a Judecătoriei Orhei (sediul Telenești), a fost înregistrat pentru examinare conform competenței, cauza contravențională pornită de către IP Telenești pe faptul comiterii de către Baltag Mariana a contravenției prevăzută de art.63 alin. (2) Cod contravențional.

2. În acest context, instanța de judecată reține că la 19.11.2024, agentul constatator din cadrul IP Telenești, Anatolie Chochiros a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 334245, pe faptul comiterii de către Baltag Mariana a contravenției prevăzută de art.63 alin. (2) Cod contravențional. Circumstanțele faptei contravenționale sunt următoarele: *Baltag Mariana la data de 15.11.2024 ora $16^{50}$ a*

*îndeplinit necorespunzător atribuțiile părintești, manifestând neglijență în supraveghere și întrținerea copiilor minori.*

**Poziția participanților la proces și procedura de citare**

3. *Agentul constatator Anatolie Chochiros*, în ședința de judecată a declarat că susține procesul verbal contravențional și solicită în temeiul art.63 alin.(2) din Codul contravențional să-i fie aplicată în privința Marianei Baltag o amendă maximă prevăzută de dispoziția articolului, invocând în acest sens că nu este la prima abatere, deoarece nu are grijă de copii, care-i lasă fără supravegere, vagabondează și sunt predispuși la comiterea unor fapte socialmente periculoase.

Agentul constatator a menționat că anume mama minorilor Baltag Mariana a admis îndeplinirea necorespunzător a atribuțiile părintești, manifestate prin neglijență în supraveghere și întrținerea copiilor minori, deoarece minorii se află în grija mamei, din motiv că tatăl minorilor este plecat de mai mult timp peste hotarele Republicii Moldova.

4. *Persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional Baltag Mariana*, în ședință de judecată nu s-a prezentat, desi a fost citată legal, fapt confirmat prin trimiterile poștale nr. DS8020210270AS și DS8020210614AS, recepționate de către Baltag Mariana și dovedit prin înscrierile făcute de către factorul postal, care a înmânat citațiile.

Instanța de judecată consideră că au fost întreprinse toate măsurile posibile de citare făptuitorului pe adresa de domiciliu, iar aceasta în ședința de judecată nu s-a prezentat și nu a comunicat instanței motivele neprezentării. Din considerentele menționate, ținând cont de alin. (3) art. 455 Cod contravențional şi având în vedere practica Curții Europene a Drepturilor Omului (cauzele Ponomaryov vs. Ucraina şi Avramenco vs. Moldova) instanța judecătorească concluzionează că, amânarea examinării cauzei nu poate fi nelimitată, fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință.

În plus, CtEDO reamintește că un stat nu poate fi considerat răspunzător atunci când o parte, citată legal şi informată despre obiectul cauzei, renunță în mod expres la dreptul de a se prezenta în instanţă şi de a se apăra (Cauza Poitrimol împotriva Franţei, Hotărârea din 23 noiembrie 1993, seria A nr. 277-A, p. 13, § 31). Atitudinea reclamanților ar echivala cu o renunțare la dreptul de a apărea în instanţă şi de a se apăra.

**Examinarea fondului cauzei**

5. În conformitate cu prevederile art.7 din Codul contravențional, persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod.

Potrivit art.8 alin.(2) Cod contravențional, este supusă răspunderii contravenționale numai persoana care a săvârșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională.

Conform art.10 Cod contravențional, constituie contravenţie fapta – acţiunea sau inacţiunea – ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracţiunea, săvârșită cu vinovăţie, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod şi este pasibilă de sancţiune contravenţională.

Conform prevederilor art.14 alin.(1)–(3) din Codul Contravențional al RM, contravenţia se săvârşeşte cu intenţie sau din imprudenţă. Contravenţia se consideră săvârşită cu intenţie dacă persoana care a săvârşit-o îşi dădea seama de caracterul prejudiciabil al acţiunii sau inacţiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, a dorit sau a admis în mod conştient survenirea acestor urmări. Contravenţia se consideră săvârşită din imprudenţă dacă persoana care a săvârşit-o îşi dădea seama de caracterul prejudiciabil al acţiunii sau inacţiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, dar considera în mod uşuratic că ele vor putea fi evitate, ori nu îşi dădea seama de caracterul prejudiciabil al acţiunii sau inacţiunii sale, nu a prevăzut posibilitatea survenirii urmărilor ei prejudiciabile, deşi trebuia şi putea să le prevadă.

Potrivit art.374 Cod contravenţional, procesul contravenţional este activitatea desfăşurată de autoritatea competentă, cu participarea părţilor şi a altor persoane titulare de drepturi şi de obligaţii, având ca scop constatarea contravenţiei, examinarea şi soluţionarea cauzei contravenţionale, constatarea cauzelor şi condiţiilor care au contribuit la săvârşirea contravenţiei. (2/1) Procesul contravenţional începe de drept din momentul sesizării sau al autosesizării agentului constatator privind săvârşirea contravenţiei. (3) Procesul contravenţional se desfăşoară pe principii generale de drept contravenţional, în temeiul Constituţiei, al prezentului cod, al Codului de procedură penală în cazurile expres prevăzute de prezentul cod, precum şi al normelor dreptului internaţional şi ale tratatelor internaţionale cu privire la drepturile şi libertăţile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.

Conform art.375 alin.alin.(1), (2) și (3) Cod contravențional, persoana acuzată de săvârșirea unei contravenţii se consideră nevinovat atâta timp cât vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod. Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăţia sa. Concluziile despre vinovăţia persoanei în săvîrşirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condiţiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional.

Potrivit art.381 alin.(4) Cod contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atît circumstanțele care dovedesc vinovăția persoanei, cît și cele care dezvinovățesc persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, precum și circumstanțele atenuante sau agravante.

În conformitate cu art.425 alin..(3) Cod contravențional, aprecierea probelor se face de persoana competentă să soluționeze cauza contravențională, potrivit convingerii sale pe care și-a format-o cercetând toate probele administrate în raport cu circumstanțele constatate ale cauzei și călăuzându-se de lege.

Potrivit dispozițiilor art.440 alin.(1) Cod contravenţional, constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a deciziei privind examinarea contravenţiei în temeiul constatării agentului constatator sau procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de

trimitere, a dosarului, după caz, funcţionarului abilitat să examineze cauza contravenţională, din cadrul autorităţii din care face parte agentul constatator, în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare. În conformitate cu alin.(1) al art.442 Cod contravenţional, procesul-verbal cu privire la contravenţie este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.

Conform art. 425 alin. (1), (2) și (3) Cod contravenţional, probele sânt elemente de fapt, dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenţei sau inexistenţei contravenţiei, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției şi la cunoașterea altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei. În calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenţie, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziţie, procesul-verbal privind cercetarea la fața locului, procesele-verbale privind alte acțiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicațiile persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravențional, declarațiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele şi documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză. Aprecierea probelor se face de persoana competentă să soluționeze cauza contravențională, potrivit convingerii sale pe care şi-a format-o cercetând toate probele administrate în raport cu circumstanțele constatate ale cauzei şi călăuzindu-se de lege.

În conformitate cu art.442 alin.(1) Cod contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de către agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.

La examinarea cauzei contravenționale, instanța de judecată va ţine cont de rigorile art.458 Codul contravențional, care indică că examinând cauza contravenţională, instanţa de judecată este obligată să determine, caracterul veridic al contravenţiei imputate, existenţa cauzelor care înlătură caracterul contravenţional al faptei, vinovăţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional, existenţa circumstanţelor atenuante şi/sau agravante, necesitatea sancţionării şi, după caz, caracterul sancţiunii contravenţionale, alte aspecte importante pentru soluţionarea justă a cauzei. Instanța reține că pentru respectarea garanțiilor procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care şi prezumţia de nevinovăţie, prevăzută de art.6 § 2 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului, instanţa de judecată verifică legalitatea şi temeinicia procesului-verbal cu privire la contravenţie.

Totodată, în conformitate cu prevederile art.6 alin.(2) şi (3) CEDO, orice persoană acuzată de o infracţiune este prezumată nevinovat până ce vinovăţia sa va fi legal stabilită. În conformitate cu jurisprudenţa relevantă a Curţii Europene a Drepturilor Omului, instanţele de judecată sunt obligate să demonstreze vinovăţia inculpatului prin adoptarea unor soluţii motivate. Lipsa motivelor reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil: „în cazul în care instanţele judecătoreşti naţionale se abţin de a da un

răspuns special şi explicit la cele mai importante întrebări, fără a-i oferi părţii care le-a formulat posibilitatea de a şti dacă o anumită susţinere a fost neglijată sau respinsă, acest fapt va fi considerat o încălcare a dreptului la un proces echitabil. (Boldea v. România, 15 februarie 2007, §30). Orice acuzat are, în special, dreptul: să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înţelege şi în mod amănunţit, asupra naturii şi cauzei acuzaţiei aduse împotriva sa; să dispună de timpul şi de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale; să se apere el însuşi sau să fie asistat de un apărător ales de el şi, dacă nu dispune de mijloacele necesare pentru a plăti un apărător, să poată fi asistat în mod gratuit de un avocat din oficiu, atunci când interesele justiţiei o cer; să întrebe sau să solicite audierea martorilor acuzării şi să obţină citarea şi audierea martorilor apărării în aceleaşi condiţii ca şi martorii acuzării; să fie asistat în mod gratuit de un interpret, dacă nu înţelege sau nu vorbeşte limba folosită la audiere.

Prin prisma prevederilor ce guvernează speța dedusă judecății, instanța de judecată reiterează că, scopul legii contravenționale constă în apărarea drepturilor şi libertăților legitime ale persoanei, apărarea proprietății, ordinii publice, a altor valori ocrotite de lege, în soluționarea cauzelor contravenționale, precum şi în prevenirea săvârșirii de noi contravenții.

6. În speță instanța de judecată reține că la 19.11.2024, agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Telenești, Chiochiros Anatolie, a perfectat procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 334245, pe faptul comiterii de către Baltag Mariana a contravenției prevăzute de art. 63 alin.(2) Cod contravențional, pentru faptul că, *la data de 15.11.2024 ora 16$^{50}$ a îndeplinit necorespunzător atribuțiile părinteşti, manifestând neglijență în supraveghere și întrținerea copiilor minori*.

7. Întru confirmarea vinovăției persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional pentru comiterea faptei prevăzute de art.63 alin.(2) Cod contravențional, în calitate de probe la procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 334245 din 19.11.2024, au fost anexate următoarele probe:

- Sesizarea primarului comunei *****, Cupcea Veronica făcută la Serviciul 112 și Serviciul de gardă al IP Telenești la data de 15.12.2024 ora 16:55 că frații minori ***** ***** și ***** *****nu s-au prezentat la ore la gimnaziul din localitate.
- Raportul agentului superior al IP Telenești, Arnăut Mihail;
- Fișa de sesizare din 15.11.202 a cazului în privința minorului *****;
- Fișa de sesizare din 15.11.202 a cazului în privința minorului *****;
- Adeverință nr.714 din 18 noiembrie 2024 despre componența familiei, eliberată de către Primăria comunei Sărătenii Vechi;
- Caracteristică nr.715 din 18 noiembrie 2024 eliberată de către Primăria comunei Sărătenii Vechi în privința Mariei Baltag;
- Caracteristica psihopedagogică din 18 noiembrie 2024 în privința elevului ***** n.20.11.2013, elev în clasa a III-a a Gimnaziului „Vasile Anestiade” din satul *****;
- Caracteristica psihopedagogică din 18 noiembrie 2024 în privința elevului ***** n.*****, elev în clasa a IV-a a Gimnaziului „Vasile Anestiade” din satul *****;

- Proces-verbal f/n din 18.11.2024 al ședinței Echipei multidisciplinare din Primăriei comunei Sărătenii Vechi cu privire la situația copiilor ***** a.n. ***** și ***** a.n. *****.

8. În acest sens, instanța reține că art. 60 alin. (1) din Codul Familiei prevede că, *Părinţii au dreptul şi sînt obligaţi să-şi educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau separate*, iar art. 62 alin. (4) din același Cod, expres stipulează că, *Părinţii poartă răspundere, în modul stabilit, pentru exercitarea drepturilor părinteşti în detrimentul intereselor copilului.* De asemenea, art.18 alin.(1) din *Legea nr.338 din 15 decembrie 1994 privind drepturile copilului*, prevede că *Ambii părinţi, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ţinînd cont în primul rînd de interesele acestuia*.

Conform art. 18 alin.(1) al Convenției internaționale din 20.11.1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, prevede că *Statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoaşterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au responsabilităţi comune pentru creşterea şi dezvoltarea copilului. Părinţii sau, după caz, reprezentanţii săi legali sunt principalii responsabili de creşterea şi dezvoltarea copilului. Aceştia trebuie să acţioneze, în primul rând, în interesul suprem al copilului*.

9. Sub acest aspect, instanța de judecată reieșind din circumstanțele de fapt ale cazului, apreciază că Baltag Mariana în caliatate de părinte nu a îndeplinit corespunzător obligaţia de educare a feciorilor minori ***** a.n. ***** și ***** a.n. *****, care din lipsă de supraveghere fiind elevi ai gimnaziului din comuna Sărătenii Vechi nu frecventează orele, fapt despre care primarul comunei Sărătenii Vechi, veronica Cupcea la 15.11.2024 a sesizat Serviciul 112.

10. Subsecvent, instanța de judecată reține că potrivit pct.14 al procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 334245 din 19.11.2024, acesta a fost perfectat în prezența făptuitorului Baltag Mariana, însă aceasta a refuzat să semneze, fapt care a fost constatat prin semnătura martorului asistent cebanu Nina, care agentul constatator a afirmat că este asistentul social din cadrul Primărieie comunei Sărătenii Vechi, care cunoaște situația din această familie și a participat la examinarea cazului de către Echipa multidisciplinară din cadrul primăriei.

11. Concomitent, instanța reține că, fiind citat în cadrul ședinței de judecată, Baltag Mariana nu s-a prezentat și nu a prezentat instanței probe care ar demonstra contrariul celor constatate de agentul constatator în procesul-verbal cu privire la contravenție și nu a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa.

12. La soluţionarea cauzei contravenţionale, instanţa de judecată a luat toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă, a circumstanţelor cauzei, a evidenţiat circumstanţele care dovedesc vinovăţia Marianei Baltag în supravegherea căreia sunt copii săi minori.

13. Ca consecinţă, în urma aprecierii probelor cercetate în şedinţă, în raport cu circumstanţele constatate ale cauzei, s-a confirmat incontestabil vinovăţia Marianei Baltag în săvârșirea contravenţiei prevăzute la art.63 alin.(2) Codul contravențional,

individualizată prin - îndeplinirea necorespunzătoare de către părinte a obligaţiilor de educare şi de instruire a copiilor minori, acțiuni care au avut ca urmare lipsa de supraveghere a copiilor săi minori.
14. Art.63 alin.(2) Cod contravențional, stabilește sancțiune pentru neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către părinţi sau de către persoanele care îi înlocuiesc a obligaţiilor de întreţinere, de educare şi de instruire a copilului, ca urmare a lipsei de supraveghere a copilului, vagabondajul, cerşitul ori săvârşirea de către acesta a unei fapte socialmente periculoase, cu amendă de la 9 la 18 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore.
15. Prin urmare, în contextul prevederilor legale menționate, instanța reține că ambii părinți poartă răspundere pentru educarea și instruirea copiilor, însă din materialele cauzei se confirmă că minorii ***** și *****, locuiesc cu mama lor Baltag Mariana, iar ultima nu și-a îndeplinit corespunzător obligațiunile de de educare şi de instruire a copiilor săi, acțiuni care au avut ca urmare lipsa de supraveghere a copiilor săi minori, care fiind elevi nu frecventează orele la gimnaziul din localitatea Sărătenii Vechi.
16. La stabilirea sancţiunii, instanţa de judecată ţine cont de prevederile art.art.32, 37 Cod contravenţional, caracterul şi gradul prejudiciabil al contravenţiei, comportamentul contravenientului. Totodată, instanța de judecată menționează că circumstanţe atenuante şi agravante nu au fost identificate.
17. Reieșind din circumstanțele cazului, ținând cont de scopul sancțiunii contravenționale de reeducare şi corectarea persoanei care a săvârșit contravenția, instanța de judecată va stabili față de Baltag Mariana pentru comiterea contravenției prevăzute de art.63 alin.(2) Cod contravențional, sancțiune sub formă de amendă în mărime de 9 (nouă) unități convenționale, ce constituie suma de 450 (patru sute cincizeci) lei.
18. În temeiul celor expuse, examinând sub toate aspectele, complet şi obiectiv circumstanțele cauzei contravenționale, în conformitate cu prevederile art.395, 458, 460, 462 Cod contravențional, instanța de judecată,

**h o t ă r ă ș t e :**

Baltag Mariana, născută la *****, IDNP *****, cetățean al Republicii Moldova, domiciliată în satul *****, se recunoaște vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art.63 alin.(2) Cod contravențional al Republicii Moldova și i se aplică sancțiune contravențională sub formă de amendă în mărime de 9 (nouă) unități convenționale, ce constituie suma de 450 (patru sute cincizeci) lei.

Se explică contravenientului Baltag Mariana, că potrivit art.34 alin.(3) Cod contravențional al Republicii Moldova, aceasta este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plăteşte în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoştinţă a deciziei de aplicare a sancţiunii contravenţionale. În acest caz, se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral.

Hotărâre motivată pronunțată în ședință publică la 20 ianuarie 2025.

Hotărârea poate fi atacată cu recurs în termen de 15 zile la Curtea de Apel Nord, prin intermediul Judecătoriei Orhei (sediul Telenești).

Președintele ședinței,
judecătorul Gheorghe Ciobanu